

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
NEĮGALIŲJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMO NR. I-2044 PAKEITIMO
ĮSTATYMO NR. XIV-1722 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys. Įstatymo projekto tikslas ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 (toliau – NSIĮ pakeitimo įstatymas) 3 straipsnio 10 dalyje numatyta, kad Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, pasitelkdama nevyriausybinės organizacijas (toliau – NVO), iki 2025 m. gruodžio 31 d. išbando ankstyvosios pagalbos paslaugą, įvertina šios paslaugos teikimo ir organizavimo perspektyvas ir prireikus kartu su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija iki 2025 m. liepos 1 d. parengia teisės aktų, susijusių su ankstyvosios pagalbos paslaugos teikimu ir organizavimu, pakeitimus.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, įgyvendindama šią NSIĮ pakeitimo įstatymo nuostatą, per 2024 metus išbandė NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje suformuluoto 2026 m. sausio 1 d. įsigaliosiančio šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 28 straipsnio 4 dalyje reglamentuotą ankstyvosios pagalbos paslaugą ir, įvertinusi jos teikimo ir organizavimo perspektyvas, parengė Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Vadovaudamosi NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 10 dalies nuostatomis ir Asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektų finansavimo 2024 metais konkurso nuostatais, patvirtintais Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. V-88 „Dėl Asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektų finansavimo 2024 metais konkurso nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektų finansavimo 2024 metais konkurso nuostatai), 2024 metais ankstyvosios pagalbos paslaugą teikė 13 skėtinių asociacijų, atstovaujančių asmenims su įvairaus pobūdžio negalia (fizinė (3), intelekto (4), psichosocialinė (1), regos (1), klausos (1), vidaus ligų sukelta nematoma negalia (3)). Įgyvendinant projektus, buvo teikiamos šios ankstyvosios pagalbos paslaugos: asmens, turinčio negalios požymių, ir (ar) jo šeimos narių informavimas (konsultavimas); emocinė ir (ar) psichologinė pagalba; atstovavimas. Per 2024 metus 552 asmenims su negalia (įskaitant ir jų šeimos narius) iš viso suteiktos 2 536 paslaugos. 2025 metais, vadovaudamosi Asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektų finansavimo 2025 metais atrankos konkurso nuostatais, patvirtintais Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2024 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. V-187 „Dėl Asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektų finansavimo 2025 metais atrankos konkurso nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektų finansavimo 2025 metais atrankos konkurso nuostatai), ankstyvosios pagalbos paslaugą teikia 10 skėtinių asociacijų, atstovaujančių asmenims su įvairaus pobūdžio negalia (fizinė (1), intelekto (3), psichosocialinė (1), klausos (1), vidaus ligų sukelta nematoma negalia (4)).

2026 m. sausio 1 d. įsigaliojus NSĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje suformuluotai įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 28 straipsnio redakcijai, ankstyvosios pagalbos paslauga taptų socialine paslauga, kuri būtų akredituojama, todėl šiai paslaugai ir ją teikiančioms įstaigoms, kaip ir kitoms socialinėms paslaugoms bei jas teikiantiems subjektams, būtų taikomi Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme (toliau – SPI) nustatyti reikalavimai, pavyzdžiui:

1) socialines paslaugas teikia socialinių paslaugų įstaigos, kurių veiklos sritis – socialinių paslaugų teikimas (SPI 21 straipsnio 1 ir 2 dalys);

2) socialinių paslaugų įstaiga – socialines paslaugas teikiantis Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje įsisteigęs juridinis asmuo ar kita organizacija, jų padalinys, atitinkantys SPI nustatytus reikalavimus (SPI 2 straipsnio 22 dalis);

3) socialinių paslaugų įstaigos vadovas privalo turėti aukštojo mokslo kvalifikaciją ir tobulinti profesinę kompetenciją (SPI 22 straipsnio 8 dalis);

4) socialinių paslaugų įstaigoje dirba socialiniai darbuotojai, individualios priežiūros darbuotojai, socialinės įtraukties koordinatoriai, socialinių paslaugų įstaigos užimtumo specialistai ir kiti socialinių paslaugų srities darbuotojai (SPI 21 straipsnio 7 dalis);

5) teisė teikti akredituotas socialines paslaugas suteikiama paslaugų teikėjui, pageidaujančiam jas teikti, jeigu akredituotas socialines paslaugas teikiančių darbuotojų išsilavinimas ir (ar) kvalifikacija atitinka SPI nustatytus reikalavimus (SPI 33 straipsnio 5 dalis);

6) asmens (šeimos), pageidaujančio (-ios) gauti socialines paslaugas, kurios finansuojamos iš savivaldybės biudžeto lėšų ar iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, socialinių paslaugų poreikį nustato socialiniai darbuotojai ir (ar) savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai ar darbuotojai, atitinkantys SPI 26 straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus, paskirti savivaldybės mero nustatyta tvarka (SPI 18 straipsnio 5 dalis).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad akredituotą ankstyvosios pagalbos paslaugą NVO galėtų teikti tik tuo atveju, jeigu jos atitiktų anksčiau paminėtus SPI nustatytus reikalavimus, taikomus socialinių paslaugų įstaigoms: jų veiklos sritis turėtų būti socialinių paslaugų teikimas (ši veiklos sritis turėtų būti įrašyta NVO įstatuose); NVO turėtų dirbti bent vienas socialinis darbuotojas; NVO vadovas privalėtų turėti aukštojo mokslo kvalifikaciją; NVO, pageidaujanti, kad jai būtų suteikta teisė teikti akredituotą ankstyvosios pagalbos paslaugą, turėtų atitikti socialinės priežiūros akreditavimo reikalavimus. Ankstyvosios pagalbos paslaugos teikimo modelis, kai NVO taptų socialinių paslaugų sistemos dalimi, apsunkintų šios paslaugos gavimo procesą ir patiems paslaugos gavėjams, nes, norint gauti ankstyvosios pagalbos paslaugą, turėtų būti atliktos tam tikros formalios procedūros: pateiktas asmens prašymas gauti socialines paslaugas, įvertintas asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikis, sudarytas paslaugos teikimo planas ir pan. Tikėtina, kad tai sumažintų ankstyvosios pagalbos paslaugos suteikimo operatyvumą ir pačios paslaugos patrauklumą, nes krizinėje situacijoje atsidūręs asmuo (šeima) turėtų atlikti tam tikrus formalius žingsnius, užuot gavęs (-usi) paslaugą kuo greičiau ir lanksčiau, tik išreiškęs (-usi) sutikimą, NVO su asmeniu (šeima) bendraujant tiesiogiai, be trečiųjų asmenų įsikišimo. Pažymėtina ir tai, kad Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra) atliktoje ankstyvosios pagalbos paslaugos teikimo 2024–

2025 m. apžvalgoje nurodyta, kad potencialūs šios paslaugos gavėjai nesutinka dalintis asmenine informacija, nenori būti identifikuojami, nenori, kad jiems būtų sudaryti ankstyvosios pagalbos planai.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, siekdama įvertinti ankstyvosios pagalbos paslaugos teikimo 2024 metais rezultatus bei šios paslaugos teikimo ir organizavimo perspektyvas, 2025 m. vasario 3–7 d. apklausė visas 13 NVO, 2024 metais teikusias ankstyvosios pagalbos paslaugą, prašydama jų išreikšti nuomonę dėl ankstyvosios pagalbos paslaugos akreditavimo ir paslaugos teikimo pratęsimo nustačius negalią. Visos NVO vienbalsiai nurodė, kad nepritaria, jog ankstyvosios pagalbos paslauga turėtų būti akredituojama paslauga, ir kad šios paslaugos teikimas, kaip išimtinė jų kompetencija, turi būti perduotas NVO, atstovaujančioms asmenų su negalia teisėms ir interesams. NVO taip pat nurodė, kad, akredituojant ankstyvosios pagalbos paslaugą, joms reikėtų daug didesnių finansinių ir administracinių išteklių, kurių užtikrinti jos neturi galimybių, tačiau pažymėjo, kad ankstyvosios pagalbos paslaugos teikimą geriausiai galėtų užtikrinti būtent jos (NVO), veikiančios konkrečioje tam tikros negalios srityje, tai yra turinčios geriausias kompetencijas ir gebėjimus padėti krizinėje situacijoje dėl galimos negalios atsidūrusiems asmenims. Dauguma NVO (12 balsų) nurodė ir tai, kad ankstyvosios pagalbos teikimo terminas turėtų būti pratęstas ir nustačius negalią: 5 NVO nuomone, paslauga asmeniui galėtų būti teikiama iki 6 mėn. nustačius negalią; 7 NVO nuomone, šis terminas galėtų būti pratęstas iki 12 mėn. nustačius negalią. Pažymėtina, kad pagalbos poreikis nustačius negalią išlieka, tai yra asmeniui tam tikra pagalba ir palaikymas reikalingi ir naujame etape. NVO nurodo, kad jos teikia iš esmės panašaus pobūdžio pagalbą tiek asmenims, kuriems nustatyta negalia, ir (ar) jų šeimos nariams, tiek asmenims, kurie turi akivaizdžių negalios požymių, bet kuriems dar nenustatytas neįgalumo ar dalyvumo lygis, ir (ar) jų šeimos nariams, todėl tikslinga organizuoti pagalbą, užtikrinant nuoseklų jos teikimą ir tęstinumą, t. y. iki nustatant negalią ir ją nustačius.

2026 m. sausio 1 d. įsigaliosiančioje NSĮĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje pateiktoje įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 28 straipsnio redakcijoje numatyta, kad akredituotą ankstyvosios pagalbos paslaugą, pritaikytą konkrečiai negaliai, teikia socialinių paslaugų įstaiga ar organizacija. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad socialinių paslaugų įstaigos teikia paslaugas asmenims, kuriems nustatytas atitinkamų paslaugų poreikis, o ne paslaugas pagal asmens negalios pobūdį (pavyzdžiui, tik asmenims, turintiems regos negalią ar klausos negalią, ar intelekto negalią), todėl jos neužtikrintų minėtoje nuostatoje įtvirtinto reikalavimo teikti akredituotą ankstyvosios pagalbos paslaugą, pritaikytą konkrečiai negaliai, įgyvendinimo. Pažymėtina, kad ankstyvosios pagalbos paslauga apima asmens, turinčio negalios požymių, ir (ar) jo šeimos narių informavimą (konsultavimą); emocinę ir (ar) psichologinę pagalbą bei atstovavimą. Informavimą, konsultavimą ir tarpininkavimą, kaip socialines paslaugas, įtvirtintas Socialinių paslaugų kataloge, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“, teikia socialinių paslaugų įstaigos pagal asmens poreikį. Tuo tarpu tikslinės emocinės (psichologinės) pagalbos poreikius krizinėje situacijoje dėl galimos negalios atsidūrusiems asmenims geriausiai galėtų atliepti būtent NVO, atstovaujančios asmenų su negalia teisėms ir interesams, nes jos veikia konkrečios negalios srityje, todėl turi patirtį, gebėjimus ir kompetencijas suteikti tikslingą ankstyvąją pagalbą pagal minėtų asmenų situaciją ir poreikius.

Įvertinus tai, kas išdėstyta, kartu su NVO apsvarsčius tolimesnes ankstyvosios pagalbos paslaugos teikimo ir organizavimo perspektyvas, Įstatymo projektu siūloma pakeisti NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnį ir atsisakyti nuostatų, kurios susijusios su ankstyvosios pagalbos paslaugos akreditavimu ir kurių įsigaliojimas buvo planuotas 2026 m. sausio 1 d.

Įstatymo projekto tikslas – mažinant administracinę naštą NVO, sudarant galimybes joms laiku teikti nuoseklią, nepertraukiamą pagalbą asmenims, įskaitant ir ankstyvąją pagalbą, iki jiems nustatant negalią ir ją nustatčius, atliepiant individualius asmenų ir (ar) jų šeimos narių poreikius, atsisakyti nuostatų, kuriomis ankstyvosios pagalbos paslauga nuo 2026 m. sausio 1 d. būtų priskirta socialinėms paslaugoms ir akredituojama.

Įstatymo projektu taip pat siūloma atlikti techninį pakeitimą ir NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 8 dalyje patikslinti Agentūros pavadinimą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (Daiva Zabarauskienė, Tikslinės pagalbos grupės vadovė, mob. 0 620 63 987, el. p. daiva.zabarauskiene@socmin.lt, Vilma Karosienė, Tikslinės pagalbos grupės patarėja, mob. 0 685 63 585, el. p. vilma.karosiene@socmin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 ir 4 dalyse numatyta, kad nuo 2026 m. sausio 1 d. įsigalioja šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 28 straipsnio („Socialinės paslaugos“) redakcija, pagal kurią asmeniui, turinčiam akivaizdžių negalios požymių, iki jam dar nenustatytas neįgalumo ar dalyvumo lygis, jo ar jo šeimos narių sutikimu teikiama ankstyvosios pagalbos paslauga. Ankstyvosios pagalbos paslauga finansuojama iš valstybės biudžeto ir (ar) savivaldybių biudžetų, sudarant sutartį su akredituota ankstyvosios pagalbos paslauga, pritaikytą konkrečiai negaliai, teikiančia socialinių paslaugų įstaiga ar organizacija. Ankstyvosios pagalbos paslaugos turinį, jos skyrimo ir organizavimo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras ir sveikatos apsaugos ministras bendru įsakymu, finansavimo tvarką – socialinės apsaugos ir darbo ministras.

NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 10 dalyje numatyta, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, pasitelkdama NVO, iki 2025 m. gruodžio 31 d. išbando ankstyvosios pagalbos paslaugą, įvertina jos teikimo ir organizavimo perspektyvas ir prireikus kartu su Sveikatos apsaugos ministerija iki 2025 m. liepos 1 d. parengia teisės aktų, susijusių su ankstyvosios pagalbos paslaugos teikimu ir organizavimu, pakeitimus.

Vadovaujantis anksčiau nurodytomis NSIĮ pakeitimo įstatymo nuostatomis, siekiant, pasitelkus NVO, išbandyti ankstyvosios pagalbos paslaugą, Asmens su negalia dalyvumo užtikrinimo 2024–2026 metų veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. A1-622 „Dėl Asmens su negalia dalyvumo užtikrinimo 2024–2026 metų veiksmų plano patvirtinimo“ (toliau – Asmens su negalia dalyvumo užtikrinimo 2024–2026 metų veiksmų planas), 4.2.1 papunktyje numatytoje priemonėje „Remti asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklą“ buvo išplėstos konkurso būdu atrenkamų ir iš dalies finansuojamų asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos, į jas įtraukiant ankstyvosios pagalbos paslaugos

asmenims, turintiems akivaizdžių negalios požymių, iki jiems dar nenustatytas neįgalumo ar dalyvumo lygis, ir (ar) jų šeimos nariams teikimą.

2024–2025 metais ankstyvosios pagalbos paslauga išbandoma vykdant asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektus pagal Asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektų finansavimo 2024 metais konkurso nuostatus ir Asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektų finansavimo 2025 metais atrankos konkurso nuostatus.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūloma pripažinti netekusia galios NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalį, atsisakant nuostatų, pagal kurias nuo 2026 m. sausio 1 d. ankstyvosios pagalbos paslauga tampa socialine paslauga, ir socialinių paslaugų įstaigos ar NVO turėtų teikti akredituotą ankstyvosios pagalbos paslaugą, pritaikytą konkrečiai negaliai.

Ankstyvosios pagalbos paslaugos teikimas 2026 metais bus užtikrintas įgyvendinant Asmens su negalia dalyvumo užtikrinimo 2024–2026 metų veiksmų plano 4.2.1 papunktyje numatytą priemonę „Remti asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklą“, o vėlesniais metais – įgyvendinant kitus socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamus asmens su negalia dalyvumo užtikrinimo atitinkamų laikotarpių veiksmų planus ir juose numatytas priemones.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme įtvirtinta bendra nuostata, pagal kurią NVO, atstovaudamos asmenų su negalia teisėms ir interesams, įgyvendina asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimo priemones ir (ar) projektus, finansuojamus valstybės ir savivaldybių biudžetų bei kitų fondų lėšomis. Pažymėtina, kad konkrečios NVO įgyvendinant projektus vykdomos veiklos nėra apibrėžtos ir detalizuotos minėtame įstatyme. Pvz., įgyvendindamos asmenų su negalia teisėms ir interesams atstovaujančių asociacijų veiklos rėmimo projektus, NVO vykdo asmenų su negalia teisių gynimo, atstovavimo, švietėjiškas, fizinės ir informacinės aplinkos, paslaugų prieinamumo asmenims su negalia didinimo, įtraukiojo ugdymo skatinimo, asmenų su negalia savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo, aktyvaus poilsio, kultūros renginių organizavimo veiklas.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme nereglamentuotos konkrečios NVO įgyvendinant projektus vykdomos veiklos, skirtos asmenims su negalia, netikslinga išskirti ir apibrėžti vieną paslaugą (ypač skirtą negalios neturintiems asmenims).

Pažymėtina, kad kasmet visos įgyvendinant minėtą priemonę vykdomos projektinės veiklos yra planuojamos konsultuojantis ir bendradarbiaujant su NVO, tad galimybė aktualias ir tikslingas veiklas kasmet numatyti projektų atrankos konkursų nuostatuose suteikia daugiau lankstumo. Visapusiškas NVO įsitraukimas ir jų turima patirtis, įgyta atstovaujant asmenims su negalia, užtikrina, kad valstybės biudžeto lėšos bus tikslingai skirtos veikloms, geriausiai atliepančioms asmenų su negalia situaciją ir poreikius. NVO mato didelę ankstyvosios pagalbos paslaugos prasmę ir tikslingumą plėsti veiklos sritį, įtraukiant ir pagalbą negalios dar neturintiems asmenims, nes jos, remdamosi savo patirtimi ir atsižvelgdamos į veiklos perspektyvas, geba laiku suteikti tikslingą pagalbą, atliepančią negalios dar neturinčių asmenų situaciją ir poreikius. Todėl ankstyvosios pagalbos paslaugos teikimo tvarumas bus

užtikrinamas, įtvirtinant šią paslaugą kaip tęstinę NVO įgyvendinant projektus vykdomą veiklą, taip užtikrinant nuoseklų pagalbos teikimą (ir jos tęstinumą) asmenims, iki jiems nustatant negalią ir ją nustačius, o pasirinktas lankstus šios paslaugos teikimo modelis geriausiai užtikrins šios paslaugos gavėjų interesus.

Tokiu būdu, sumažinus administracinių procedūrų naštą, bus sudarytos galimybės NVO, turinčioms geriausias kompetencijas ir gebėjimus, lanksčiai ir tiesiogiai padėti krizinėje situacijoje dėl galimos negalios atsidūrusiems asmenims, jiems priimtinu būdu teikti ankstyvąją pagalbą, taip didinant jos prieinamumą. Taip pat asmenims, kuriems ankstyvosios pagalbos paslauga buvo teikiama iki nustatant negalią, bus užtikrintas nuoseklus pagalbos tęstinumas ir nustačius negalią, NVO vykdant asmenų su negalia informavimo, atstovavimo, tarpininkavimo jiems ir kitas veiklas.

Įstatymo projektu taip pat siekiama ištaisyti techninę klaidą NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 8 dalyje, patikslinant Agentūros pavadinimą.

Atsižvelgiant į tai, kad, pripažinus netekusia galios NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalį, taptų neaktuali ir NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies nuostata, numatanti išlygą dėl NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalies įsigaliojimo, taip pat nuo 2026 m. sausio 1 d. taptų nebeaktuali NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 10 dalis, kuria pavedama Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, pasitelkus NVO, iki 2025 m. gruodžio 31 d. išbandyti ankstyvosios pagalbos paslaugą, įvertinti jos teikimo ir organizavimo perspektyvas ir prireikus kartu su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija iki 2025 m. liepos 1 d. parengti teisės aktų, susijusių su ankstyvosios pagalbos paslaugos teikimu ir organizavimu, pakeitimus, Įstatymo projektu siūloma tikslinti NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies nuostatą, atsisakant išlygos dėl NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalies įsigaliojimo, ir pripažinti netekusiomis galios NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 ir 10 dalis. Atsižvelgiant į tai, kad, pagal NSIĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 10 dalį, ankstyvosios pagalbos paslauga išbandoma iki 2025 m. gruodžio 31 d., Įstatymo projekto 2 straipsnyje siūloma nustatyti, kad šis įstatymas, išskyrus 1 straipsnio 3 dalį, įsigalioja 2025 m. gruodžio 31 d.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 3 straipsnio pakeitimo įstatymą (toliau – Įstatymas), neigiamų pasekmių nenumatoma. Teigiamas minėto įstatymo poveikis aptartas šio aiškinamojo rašto 4 punkte.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Įstatymas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimtas Įstatymas tiesioginės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo

dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams. Įstatymo projektas tiesiogiai prisideda prie Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 162 punkto įgyvendinimo.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymą, kitų įstatymų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projektu nekeičiamos galiojančios sąvokos ir (ar) jų apibrėžtys ir nesiūloma apibrėžti naujų.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisės normoms.

Įstatymo projektu neperkeliami ir neįgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

Įstatymo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Pritarus Įstatymo projektu teikiamiems pasiūlymams, kitų teisės aktų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projektu teikiamiems pasiūlymams įgyvendinti papildomų Lietuvos Respublikos valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės. Sutaupyti lėšų neplanuojama.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą konsultuotasi su NVO.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės

apsaugos ir darbo ministerijos“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Nėra.